

EL SOCIALISTA

Òrgan de la U. S. C. - Secció de Banyoles i defensor dels treballadors

Preu: 15 Cts.

Dels articles publicats en son responsables llurs autors

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: CARRER PONENT, NÚMERO 10

Del moment actual

— Comencem a pagar els errors del començament. El temps perdut cantant himnes i ensenyant al món meravellat la imatge de la nostra «revolució» bona minyona, ens fa falta ara.

Podrem refer-nos d'aquells? Podrem reguanyar aquest? Les dues preguntes sintetitzen i simbolitzen el moment polític actual. Una resposta negativa seria la catàstrofe.

Els perills que amenacen l'obra tot just començada provenen més de nosaltres que de la reacció. I, tanmateix, aquesta no es menys preable.

La República ha irritat i no ha extirpat. Totes les classes i les castes omnipotents sota la monarquia han estat mortificades per la República, però no anihilades. Substantivament, el poder defensiu i ofensiu de la reacció ens apareix més sòlid i més coordinat, amb una audàcia que prova la imbecilitat nostra.

Però en quantitat i en extensió, el poder reaccionari no ha augmentat. L'augmentem nosaltres a mesura que, emmirallats, ens empetim.

I ens empetim en progressió accelerada. I en proporció directa a les dificultats que nosaltres mateixos ens hem posat en el camí, per la nostra poruguesa, pel nostre infantilisme democràtic, que ens van impossibilitant tot moviment.

Estem en el període del sabotatge silenciós. Si no en sortim aviat caurem en el no-res. I deshonorats.

La llei es un tros de paper que s'esmi-

cola a l'engranatge burocràtic. L'ordre ens fereix a nosaltres, posat en mans dels instruments de l'Estat no depurats. La revolució és una paraula parlamentària i, de vegades, periodística, que esdevé contrarevolució a l'hora dels fets. La justícia es compra i es ven i s'ha convertit, sota el signe de la República d'ingenus, en la més fecunda indústria nacional. I l'Autonomia no es símbol sinó regateig.

I és aquesta oposició entre el propòsit i el resultat, entre l'ideal i la realitat la fosca autèntica de la reacció, la raó profunda de l'enrariment psicològic que ja ens ofega.

Som encara a temps per a aixecar la nostra moral? Vet ací la qüestió.

Jo crec que si, sempre que posem tot seguit mans a l'obra. Com?

Trencant a cops de destrat la xarxa burocràtica, militar, clerical, patronal, «cortesana» que immobilitza la República i l'Autonomia. No de manera vergonyant; llançant al carrer organitzacions clandestines de tèrbola formació, de comandament més tèrbol encara i de finalitats potser inconfessables, sinó de manera oberta, integral. Tocant a un autèntic i abrandat sometent. Demanant al poble l'esforç que sempre ha estat disposat a donar i que, amb desesperació, ha vist que ningú no ha gosat demanar-li.

O aixó, o resignem-nos a comptar els quilòmetres que hi ha d'aquí a la frontera, i recomptem, d'entre nosaltres, en un estúpid càlcul de probabilitats, quants podran arribar-hi.

Reproduit de (La Rambla)

L'ensenyament a Banyoles

No hem de parlar avui, de si l'ensenyança que se li don a la nostra mainada es bona o es dolenta, de si es deficient o no, si es cara o barata. De tot aixó i quelcom més, cal parlar-ne i oportunament ho ferem, pero avui no; avui ha de preocupar-nos cosa molt mes seriosa i de capdal importància en aquests moments i es: La substitució que la llei mana es faci dels centres docents que han de plegar les seves tasques escolars abans del primer dia de l'any que ve.

L'ensenyament que es don en les nostres aules, que ací en diem de primera ensenyança, que no alcanza de bon troç el cens escolar se'l reparteixen actualment: Una escola nacional graduada per a ambdós sexes; una escola per a nois dirigida per hermanos Gabrielistes (francesos), i tres escoles conventuals per a noies a càrrec de les monges del Sagrat Cor, de Jesús, de les monges Carmelites i de les monges de la Divina Providència.

Les disposicions encaminades a la substitució dels centres docents, que ací han de plegar segons la llei mana, no n'hem vist ni en sabem d'altre, que una crida de manament, feta al poble, demanant a qui tingui un casal o vulgui edificar-lo, a propòsit per establir-hi escoles, ho posi en coneixement de l'Ajuntament i fassi proposicions. Aixó feria pensar, que l'Ajuntament vol fer veurer, que no sab aont recórrer i res d'estrany seria que excusant-se amb la *impossibilitat* de trobar local idoni on encabir-hi tot el nostre cens escolar, com pertoca fer-ho i la llei exigeix, abans no haigin de quedar al carrer orfens d'ensenyament les nostres criatures, perdurés, el que actualment reben en els llocs esmentats, de la mateixa manera i amb el mateix professorat.

Tots sabem quin es l'ideari de la majoria de l'Ajuntament, que en realitat de veritat es qui mana i no el qui fan la crida, malgrat lo que tant s'esgargamellan en contradir uns quants tarambanes. Tots sabem lo que els hi ha de venir de repel a n'els senyors d'aquella majoria la laicisació de les nostres escoles i vist aixó no en diem res de la pressa que hi haurà en oferir-li cases per escoles, quina carencia serà sens dupte el primer i mes formidable obstacle que veurem oposar-se al compliment de la llei.

Si amb aixó hom tracta d'obstaculitzar la substitució de l'ensenyament, nosaltres que no tenim casa ni per allotjar-nos-hi, ni pessetes per construir-la, si oferim una de magnífica, que al nostre saber i entendre reuneix immillorables condicions: El monastir.

Que l'Ajuntament s'incauti d'aquell edifici i ja està.

Que a n'els nostres representants que constitueixen majoria a l'Ajuntament els ha de venir també molt a repel fer lo que demanem es de creu-

rer i per aixó, al parlar-ne, ja ho fem disposats a fer arribar la nostra veu fins allà on convingui.

Entretant a l'Ajuntament toca esbrinar lo que cal fer, com s'ha de fer i averiguar tot quant hi ha dret a fer en aixó del Monastir

Nosaltres que anem seguint d'aprop totes les incidències que detenten la vida de la República estarem a l'agüait en l'afer de les escoles i ja hi bestreurem en tot lo que hi puguem i en lo del Monastir, llevat de lo que aconselli factible l'actual ordre de coses establir ja procurarem que s'aclareixi bé i d'una vegada si hi té mes dret en Pere que en Pau i el com hi perquè està aquell casal i bens anexas en poder i mans de qui estan.

La Pau i la Guerra

Amb el «Coneixet a tu mateix» (Noce te ipsum) s'ens mana tenir mes benevolència de la que practiquem en jutjar al pròxim, però els més indicats en fer ús d'aquest aforisme de la popular sabiduria, son els mes implecables en atribuir faltes que no es veuen ells, perquè es desconeixen, es a dir jutjen als altres sens mirar com i perquè fomenten la divisió, la desunió i la guerra entre els homes, en lloc de la pau i armonia que tots volem.

Un cas palpable de lo que dic el tenim en els comentaris que dona al públic «El Banyolí» plens d'ironia i d'una marcada mala intenció, faltats de tota cultura, de tot respecta, i orientats en fets fantàstics i absurds.

Molt acertadament contesta un dels comentaris «Renovació». L'article plé de lògica «No us ha de sorprendre» de l'extraordinari de «Renovació» mereix el meu aplaudiment, però jo dec dir a aquests senyors del «Banyolí» que ni son republicans, ni catòlics, ni polítics, ni cristians, ni bons ciutadans, jo els dic que son uns analfabets, i uns homes que viuen i fomenten discordies, que senten la tradició d'Adán, i el crim d'Abel, i esperen la recompensa allà en el ptrais dels tontos i fanàtics, i que aquí a la terra, i estan per crear antogonismes i odis valent-se del procediment de l'engany i de la farça. Prediquen la pau i fan la guerra. Es aquesta la pau pacificadora dels esprits que proclameu per assolir les discordies del món? Jo no sé com no els cau la pluma dels dits, quant escriuen aquestes coses, perquè la paraula pau, es l'expressió sublim del gran mestre Redemptor Jesucrist, i ells no la poden conèixer, mes que per explotar-la, per escarnirla.

Els senyors del «Banyolí» creuen que la pau, es una virtut de mansos, de cobars, de pobles dormits, pensan que es una ensenyança absurda de sants i miracles, de misteris i doctrines, de paraules i gestos d'un predicador catòlic, per aquests senyors, la pau es fer comentaris d'assumptes que no entenen ni comprenen, creant personatjes fantasmes.

No saben que la pau està basada en la certesa de la realitat, i que es la idea adaptada a l'home de cor, que es l'home de cor adaptat a la pura idea del respecte i de l'amor a l'home mateix, que es la situació definitiva de la creació, que la portem quant venim al món, i ens l'amportem al morir, que ens acompanya en les nostres lluites per l'existència, que es la tolerància i el sentiment humà, de no posar trabes a la vida d'uns i altres, que es l'encadenament de braços que la humanitat s'estreny, estima i viu, que es en fi, tot lo contrari de lo que escriuen i prediquen els del «Banyolí». Els escrits del «Banyolí» no tenen ni cap ni peus, sembla que fassin capítols d'una novela per entregues. Sostenen, admiren, estudien, aplaudeixen i hasta glorifiquen lo que no senten, lo que no es pau ni concordia, son idees nascudes de mites humanitzats, son normes d'hipocresia.

Jo no volia contestar vostre comentari a l'escrit del Governador Civil, perquè ja sé que teniu la consciència embrutida i vella, i es impossible que el vostre esprit tingui remei. Pobres Banyolins si el seu destí caigués a les vostres mans! Que haurà pensat de vosaltres el Governador, al llegir lo que dieu, davant dels d'atos que té. (no de quatre veïns forasters) sinó de molts fills de Banyoles? Quina ignorància!

Per respecte, no a vosaltres, sinó a tots els bons ciutadans de Banyoles, no vui fer-vos quedar en un ridícol. A tots aquests embolics que escribiu en dieu cultura? Aquesta es la idea que teniu de la pau i de la religió? Dieu que voleu saber quin nom té aquesta minoria?

Vaig a dir-vos la meua i la vostra amb la frase de Víctor Hugo: *Esto matará aquello*.

Esto: Es l'escola, som nosaltres, es lo que significa l'evolució social, l'imperi del mes recte esprit de lluita, l'emancipació de l'home dins la societat, la pureza de la societat mateixa, el camí de la nostra pau.

Aquello: Es l'església, sou vosaltres, es lo que significa la decadència, l'esclavitut, l'exclusiva del poder dominador, el privilegi de les pràctiques falses i continuades, es el camí de la vostra guerra.

Ja veieu lo que os diu un cavaller que té el gran honor de perteneixer a l'ordre de Sant Hermenegild màrtir de l'Arianisme, i que compon aquesta minoria.

Estaría bonic que els ciutadans, tinguessin que sufrir les tonteries d'uns quants senyors. Si no teniu respecie i educació, lo millor que podeu fer es callar, perquè segons Ciceron, es natural en els homes equivocar-se, però es d'idiotes volguer sostenir l'equivocació.

Apliqueu-vos el consell del mestre de la filosofia helènica, el savi Sócrates «Nosce te ipsum» (Coneixet a tu mateix). I ja n'hi ha prou.

ANGEL PEREZ RIPOLL.

A l'autor de "Quin es aquest sector de veïns" del Banyolí

—Hola macu! Com te dius? D'on ets? De que fas? Advocat? ¡Que dius ara! (Burrango! Jo t'havia pres per el Macu de la Laria. Be, vaja! perdona si m'havia equivocat; però, sia el que sia t'he fet aquestes preguntes, no per ganes de tafanejar, sinó perquè t'en donguis, que fa molt lleig, volguer sapiguer certes coses i més lleig encara dir mentides i pecat mortal, si la materia es greu, fer judicis temeraris, Macu de la Laria ¡Ai! perdona, ¡com que t'hi semblas tant amb el Macu de la Laria! Oí que no ho dirás més, que eran quatre, aquells senyors veïns, però no fills de Banyoles? Ni ho tornaràs a preguntar «Quin es aquell sector de veïns?».

Alló de que ací, hom ha sapigut respectar sempre, la idea del contrari, no se perquè ho habias de dir. I alló altre que dius a n'el senyor Governador: «A la nostra Ciutat, creiem que no hi ha cap veï que sigui capaç de promouer un aldarull a la via pública, per presenciar un acte contrari a la seva ideologia». Que vols que t'en digui! Que no t'en recordes? Macu.....; ¡Ai! perdona. Que no fa pas molt de temps, que uns veïns fills de Banyoles que son de la vostra corda, tot volguent-li clavar un gec a un venedor de Bíblies, promogueren un aldarull que Deu n'hi do! Sens dubte, que a n'aquells veïns que volian pendre la justícia pel seu compte, tu els deus tenir per molt cults, moltíssim liberals, extraordinariament demòcrates i ben casolans, i que amb el teu mal dir contra-posas, a ne'ls tres senyors veïns de Banyoles, al pretenir fer-los passar per desconsiderats de part del senyor Governador, ¡home! ¡home! Un xic de seny!

I aquesta altra? Si per el sol fet de no esser fill de Banyoles i per raons que t'hauràs après en la càtedra de dret Senegalés, aquells tres veïns s'han de considerar exclosos del dret de queixar-se d'una manifestació pública; ja m'agradarà de veurer com te les arregles perquè no en siguin exclosos també i per les mateixes raons, d'organit-

zar-les i fer-les aquelles manifestacions, el senyor rector i tota la capenallada que ací hi viuen d'aquestes coses; ja que sinò tots, gairebé tots, son forasters, tant forasters com aquells tres veïns. Altrament i d'aquella colla que fan el Carnestoltes de la plaça de la Rodas al carrer Gran, que m'en diràs? ja els coneixes? ja sabs d'on son? son fills de Banyoles? veïns tant sols? ja te n'has enterat macu. !—Altra volta me n'he distret! —perdona— que les toquen a Porqueres i les ballen a Banyoles.

Allò del feixisme t'ho passò per alt; però lo de les blasfèmies i paraules grolleres que diu sents tot l'any i a tot arreu i posen arran de terra, la nostra ciutat.... Amb això si que ho has esclafat tot; ¡Apa macu! veïam si tu l'aixecas la nostra ciutat; però abans no en matis cap de blasfem i de groller enterat primer, qui son, d'on son i qui en te la culpa de que blasfemin i malparlin. Veïam, veïam si en rebentaràs més de casa que de defora i de pàs deixar espallifada la genteta, que fins ara ha vetllat per la cultura que malauradament tu en vols fer la qüestió protestant. Adeu macu...

De Casa Ciutat

SESSIO DE 17 D'AGOST. — La presideix l'Alcalde senyor Masgrau i hi assisteixen els Regidors senyors Vilardell, Corominas, Boixó, Hostench i Gussinyé.

S'aproven definitivament els padrons de diversos impostos municipals, contra els quals no s'ha presentat cap reclamació.

Es concedeixen al dipositari, senyor Tomàs Garcia, els 15 dies reglamentaris de vacances que ha sol·licitat.

El senyor Boixó fa constar que el Club de Mar i el Club Marítim, de Barcelona, que participaren en les regates del dia 15, li encomanaren que fes present a l'Ajuntament, que quedaren molt agraïts de les atencions rebudes i que s'oferien a la ciutat per tot el que poguessin servir-la.

Màximes

Obrer! vols èsser defensat,
forma part a la Societat.

Quina es la teva entitat?
Es amor al Sindicat.

Si ets un bon republicà,
la teva llibertat tens de practicar.

La teva obligació
es fomentar l'unió.

No siguis individual,
que vens a èsser com un animal.

Vols èsser explotat,
segueix fora del Sindicat

Bloc de notes

ABANS QUE TOT LA MORAL

Dijous passat a les onze del matí a la església de Santa Maria, tingué lloc un acte matrimonial. Les Srtes. i moltes nenes invitades anaven modestament vestides per aquesta classe d'actes, però veus ací que en arribar a l'església, el capellà no li va semblar bé que les mànegues dels vestits arribessin a mig braç, i per medi de l'escolà, va disposar que se'l tapessin, tenint de sortir de l'església totes a fer el canvi de vestit.

En aquest moment pasava un amic nostre, i sentia que deien: ¡Qui nes animalades! ¡No hi hauria de venir ningú! ¡Ja tenen raó molts ciutadans de Banyoles! La República n'ha fet massa poc! ¡Si es tractés d'uns funerals!....

Una senyora que anava amb el seu marit, exclamava: Quina poca solta, dirme un escolà, un nen de deu anys, que'm tapi els braços! I el marit deia: Lo menys que podien fer es posar-hi un porter com en el cines!

Nosaltres no fem comentaris, ja els coneixem prou. Però mireu, «Qui no vulguí pols que no vagi a l'era.

AIXO ES PROGRES

Estem assabentats que el Sindicat local està augmentant el número d'afiliats. Aixó es ésser un bon company i demostrar capacitat, i com es defensen els drets socials.

TOT ES ENDEBADES

Hi ha qui s'interessa perque el «Socialista» no surti. Aquests senyors «Esteves» no els interessa un periòdic que parli clar, i digui la veritat. Tingueu paciència que encara no ha arribat l'hora de fer mes bona feina, el refran diu: mai es tard quan arriba.

AL BATLLE

No se'n recorda que se l'hi va fer present que tenia de complir les lleis laiques. Que no es dintre el laïcisme? que encara vinguin cantant els serenós: alabat sia Déu. Es que encara no es prou alabat. Ja ens dirà com ho tenim que fer per ésser atesos.

ESPORTS

Vist els accidents ocorreguts dimecres en el Camp de les Pedreres preguem a la Junta del F. C. Banyoles que prengui les mesures necessàries perque aquests fets no tornin a passar. Al nostre entendre al primer espectador que proferís alguna paraula injuriosa a l'àrbitre o a algún jugador deuria ésser expulsat del Camp. També és necessària, per ajudar la tasca de l'àrbitre l'ajud dels linesmans

COMENTARI

Aquest any, el dia 15, els banyolins han disfrutat d'allò més, amb les regates, surtint-ne satisfets. Hi ha qui diu, que hi ha una part que els hi ha servit per apendre de remar, i l'any vinent ja se les faran ells les regates. Així ens ho guanyarem tot.

FESTIVAL

Per avui està anunciat al Camp de les Pedreres un Gran Festival en benefici del Club havent-hi Sardanes, fut-bol i Ball de Pinyata a la nit.